

Uchwała Nr XXVIII/214/13

Rady Gminy Mieścisko

z dnia 6 grudnia 2013 r.

w sprawie: przyjęcia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” na rok 2014.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. Nr z 2013 r., poz. 594 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2012r. poz. 1356 ze zm).

§ 1.

Przyjmuje się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” na rok 2014 stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2.

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mieścisko.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 01.01.2014r. i podlega ogłoszeniu na tablicach ogłoszeń Urzędu Gminy.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2014.

Preambula

Rozdział I

Cel ogólny.

Rozdział II

Cele szczegółowe.

Rozdział III

Diagnoza stanu problemów alkoholowych na terenie Gminy Mieścisko.

ROZDZIAŁ IV

Lokalna lista zasobów - podmioty przewidziane do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział V

Realizacja zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

ROZDZIAŁ VI

Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mieścisku.

Rozdział VII

Monitorowanie stanu problemów alkoholowych.

Rozdział VIII

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział IX

Źródła finansowania i zasady finansowania.

Rozdział X

Postanowienia końcowe.

P R E A M B U Ł A

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi umożliwiła lepszą realizację zarówno działań profilaktycznych, jak i zaradczych na szczeblu gminnym. Ustawodawca wskazał zarówno zadania, jakie mają być realizowane, formę prawną w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, jak i środki na realizację tych zadań oraz podmioty odpowiedzialne za ich wykonanie.

W art. 4¹ określa się, że „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy”. W szczególności zadania te obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a szczególności ochronę przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej.

Dokumentem - który oprócz ustawy - stanowi podstawę prawną podejmowanych działań, jest gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wchodzący w skład strategii rozwiązywania problemów społecznych, corocznie uchwalany przez Radę Gminy (art. 4¹ ust. 2).

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2014 rok jest kontynuacją polityki realizowanej przez Gminę Mieścisko w latach ubiegłych w oparciu o wyżej cytowaną *Ustawę*. Stanowi spis działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy w obszarze określonych zagadnień społecznych, które realizowane będą w 2014 roku. Przedstawiony poniżej Gminny Program jest nowy, ale zasadniczo nieodbiegający w swej formie i treści od poprzednich, co warunkuje w dużym stopniu jego skuteczność.

ROZDZIAŁ I

CEL OGÓLNY

Zawarte w programie działania mają na celu ograniczenie występowania negatywnych zjawisk, wynikających z nadużywania alkoholu. Są to zarówno działania profilaktyczne, których zasadniczą rolą jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów oraz rozwiązywanie i zmniejszanie skali problemów już istniejących, a także zwiększenie zasobów koniecznych do rozwiązywania problemów istniejących.

ROZDZIAŁ II

CEL SZCZEGÓŁOWE

1. Zapewnienie dostępu do świadczeń terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu, pijących nadmiernie i szkodliwie oraz członków ich rodzin.
2. Zwiększenie ilości osób podejmujących leczenie we wczesnej fazie choroby alkoholowej.
3. Wspieranie procesu trzeźwienia i utrzymywania abstynencji przez osoby uzależnione od alkoholu.
4. Ograniczenie dzieciom i młodzieży dostępności do alkoholu.
5. Wspieranie zdrowych form spędzania wolnego czasu oraz działań profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny styl życia.
6. Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie problematyki alkoholowej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym popularyzacja informacji o szkodliwości nadmiernego spożywania alkoholu i skutków choroby alkoholowej.
7. Podejmowanie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.
8. Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
9. Zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa w związku z handlem napojami alkoholowymi.
10. Interwencja w przypadku naruszenia zasad sprzedaży napojów alkoholowych.
11. Współpraca międzyinstytucjonalna w obszarze profilaktyki alkoholowej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
12. Zmniejszanie udziału nietrzeźwości wśród przyczyn naruszenia prawa, porządku publicznego i przeciwdziałanie naruszeniom prawa w związku z prowadzeniem sprzedaży napojów alkoholowych.

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMINY

MIEŚCISKO

Gmina Mieścisko (woj. wielkopolskie), usytuowana w północno-wschodniej części Pojezierza Gnieźnieńskiego, zajmuje obszar 135,62 km². Od północy i zachodu graniczy z gminą Wągrowiec, od wschodu z gminą Janowiec Wielkopolskie, a od południa z gminami Skoki i Kłecko. Gmina Mieścisko liczy ogółem 6151 mieszkańców (stan na dzień 31.10.2013r.- mieszkańcy zameldowani na pobyt stały). Struktura ludności przedstawia się następująco:

Struktura wiekowa.

Poniższa tabela przedstawia populację Gminy w rozbiciu na grupy wiekowe uwzględniając płeć (stan na 31.10.2013r.).

Tabela 1. Populacja Gminy w rozbiciu na grupy wiekowe z uwzględnieniem płci.

Grupa wiekowa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0-12 lata	986	512	474
13-16 lat	311	155	156
17-19 lat	247	126	121
20-29 lat	1047	526	521
30-39 lat	927	480	447
40-49 lata	763	397	367
50-59 lat	820	432	388
60-69 lata	589	283	305
70 – powyżej	461	163	298
Razem	6151	3074	3077

Dane: Urząd Gminy Mieścisko.

Tabela 2. Wielkość populacji i zmiany w czasie.

Rok	Liczba ludności	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2003	5970	66	60	6
2004	5992	80	43	37
2005	6000	71	42	29
2006	6032	87	61	26
2007	6064	85	47	38
2008	6090	76	51	25
2009	6102	68	35	33
2010	6098	77	59	18
2011	6123	81	46	35
2012	6152	83	55	28

Dane: Urząd Gminy Mieścisko

1. Oświata na terenie Gminy (stan na dzień 01.09.2013r.).

Tabela 3. Liczba dzieci w szkołach.

SP Mieścisko	360
SP Popowo Kościelne	63
Gimnazjum	227
Przedszkole	156

2. Parafie Rzymsko-Katolickie:

- Parafia pw. Św. Michała Archanioła w Mieścisku;
- Parafia pw. Św. Anny w Podlesiu Kościelnym;
- Parafia pw. Św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Gołaszewie;
- Parafia pw. Św. Andrzeja Boboli w Żabiczynie;
- Parafia pw. Zwiastowania Najświętszej Marii Panny w Popowie Kościelnym.

3. Stan bezrobocia

Tabela 4. Stan bezrobocia. Dane PUP Wągrowiec.

Gmina Mieścisko	31.12.08r.	31.12.09r.	31.12.10r.	31.12.11r.	31.12.12r.
Liczba bezrobotnych ogółem	224	365	397	414	467
Zarejestrowani z prawem do zasiłku	38	57	51	83	93
Zarejestrowani bez prawa do zasiłku	186	308	346	331	374

4. Świadczenia społeczne.

Tabela 5. Świadczenia społeczne

Gmina Mieścisko	31.12.07r.	31.12.08r.	31.12.09r.	31.12.10r.	31.12.11r.	31.12.12r.
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej GOPS	163	139	175	178	166	171
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej GOPS, które zostały objęte pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego członka rodziny	17	20	18	22	21	32

Tabela 6. Powody przyznania pomocy

Powód trudnej sytuacji materialnej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinie	
	31.12.11r.	31.12.12r.	31.12.11r.	31.12.12r.
ubóstwo	108	111	391	381
bezrobocie	108	112	360	434
niepełnosprawność	74	71	256	214
długotrwała lub ciężka choroba	29	32	88	99
bezradność w sprawach opiek.-wych. i prowadzenia gospodarstwa domowego	66	82	326	367
w tym:	29	39	135	166
rodziny niepełne				
rodziny wielodzietne	49	40	293	235
alkoholizm	34	32	120	115

przemoc w rodzinie	11	0	48	0
trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	3	7	10

5. Szacunkowe dane dot. populacji, w której występują różne kategorie problemów alkoholowych.

Tabela 7. Dane opracowane na podstawie statystyk Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dot. populacji osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych.

		Polska - 38,6 mln	Mieścisko
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% całej populacji	ok. 800 tys.	ok. 123 osoby
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice, rodzeństwo)	ok. 4% całej populacji	ok. 1,5 mln osób	ok. 246 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% całej populacji	ok. 1,5 mln osób	ok. 246 osób
Osoby pijące szkodliwie, nie uzależnione od alkoholu	ok. 5-7% całej populacji	ok. 2-2,5 mln osób	ok. 307-430 osób

Z powyższych danych wynika, że na terenie Gminy Mieścisko różne kategorie problemów alkoholowych mogą dotyczyć w sposób bezpośredni lub pośredni około 1000 osób, co stanowi około 16% wszystkich jej mieszkańców. Jest to populacja osób uzależnionych od alkoholu, pijących szkodliwie, współuzależnionych oraz dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym.

6. Nietrzeźwość - przestępstwa i wykroczenia odnotowane przez Komisariat Policji w Skokach.

Tabela 8. Dane statystyczne dot. Gminy Mieścisko.

Przestępstwa i wykroczenia	2009	2010	2011	2012
Liczba interwencji domowych w związku z nadużywaniem alkoholu	20	18	16	15
„Niebieskie Karty”	12	10	12	15
Interwencje w miejscach publicznych	20	30	23	31

Nietrzeźwi kierowcy	15	21	17	23
Osoby nietrzeźwe zatrzymane w PDOZ (pomieszczenie dla osób zatrzymanych)	8	6	10	9

Źródło: Komisariat Policji Skoki.

8. Rynek alkoholowy na terenie Gminy Mieścisko

Tabela Nr 9. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych - stan na 31.12.2012r.

	ogółem	do 4,5% oraz na piwo	powyżej 18%
1. Detal	21	21	15
2. Gastronomia	5	5	3
R a z e m	26	26	18

9. W 2013 roku do Komisji wpłynęło 15 wniosków o wszczęcie postępowania celem skierowania osób na leczenie w zakładzie leczenia odwykowego:

- Komisariat Policji w Skokach - 0 wniosków,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieścisku - 4 wnioski,
- Rodzina - 2 wnioski,
- Kuratorzy Sądu Rejonowego w Wągrowcu - 1 wniosek,
- Placówki oświatowe - 0 wniosków,
- Zakłady pracy - 0 wniosków.
- Prokurator - 0 wniosków,
- Sąd Rejonowy - 4 wnioski
- Zespół Interdyscyplinarny
ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie - 4 wnioski

Zespół ds. leczenia GKRPA w Mieścisku realizujący zadania dot. motywacji osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego odbył 7 spotkań. Na rozmowę wezwano 38 osób, w stosunku do których wpłynęły zgłoszenia o występowaniu przesłanek z art. 24 ustawy i pouczenie jej o konieczności zaprzestania działań wymienionych w art. 24 i/lub poddania się leczeniu odwykowemu. Skierowano:

- 12 wniosków do Ośrodka Pomocy Społecznej w Mieścisku o udzielenie informacji o osobie nadużywającej alkoholu.
- 9 wniosków do Sądu Rejonowego w Wągrowcu Wydział III Rodzinny o zastosowanie leczenia odwykowego i wyznaczenie kuratora,
- 9 wniosków do biegłych sądowych celem przeprowadzenia badania i wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

10. Problemy społeczne w opinii dorosłych mieszkańców Gminy Mieścisko oraz uczniów Gimnazjum i Szkoły Podstawowej w Mieścisku.

Na zlecenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, firma „Dialog” Centrum Edukacji i Profilaktyki z Krakowa opracowała raport lokalnych zagrożeń społecznych dla Gminy Mieścisko.

W celu poznania opinii dorosłych mieszkańców na temat problemów społecznych, jakie występują w gminie, przeprowadzono badanie ankietowe. Sondaż został zrealizowany w trzecim kwartale 2013 roku. Wzięło w nim udział 99 mieszkańców, w tym 8 sprzedawców z punktów sprzedaży alkoholu. 82% stanowiły kobiety. Wiek respondentów wahał się od 19 do 77 lat (przeciętnie były to 42 lata). Ankietowani zostali między innymi poproszeni o określenie, jak ważne w ich odczuciu są poszczególne problemy społeczne w Gminie Mieścisko. Za najpoważniejsze problemy w gminie zdecydowanie uznano bezrobocie, uzależnienie od alkoholu, ubóstwo oraz zanieczyszczenie powietrza. Za stanowiące najmniejsze wyzwanie dla społeczności lokalnej uznano bezdomność, uzależnienie od narkotyków, przemoc w szkole oraz w rodzinie, a także przestępczość. Pozostałe problemy zostały usytuowane pośrodku tej hierarchii.

Problematyka uzależnienia od alkoholu stanowi w ocenie respondentów jeden z najpoważniejszych problemów w gminie. W ankiecie znalazły się pytania dotyczące skali spożycia napojów alkoholowych wśród dorosłych i niepełnoletnich mieszkańców Gminy Mieścisko, łamania prawa (ustawy o wychowaniu w trzeźwości) oraz poglądów związanych ze spożywaniem alkoholu.

Bardzo wyraźnym zjawiskiem jest w opinii ankietowanych uzależnienie od alkoholu - aż 91% osób zna osobiście kogoś dotkniętego tym problemem. 41% ankietowanych ocenia, że często lub bardzo często widuje osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych. Sporadycznie (rzadko lub czasami) widuje takie osoby tyle samo respondentów. Sprzedawcy ze sklepów z alkoholem twierdzą jednak, że nie zdarza im się w swojej pracy, aby ktoś pił alkohol na terenie lub w pobliżu punktu jego sprzedaży.

70% badanych słyszało o przypadkach kierowania pojazdem po spożyciu alkoholu. Sytuacje takie w opinii najliczniejszej grupy badanych zdarzają się czasami, jednak 27% twierdzi, że są one częste lub bardzo częste.

Poglądy ankietowanych na temat przychodzenia do pracy w stanie nietrzeźwości oraz picia alkoholu w pracy są jednoznaczne - w 94% są oni przeciwni tego typu sytuacjom. Zwraca jednak uwagę fakt, że co piąty z ankietowanych mieszkańców Mieściska **kwestionuje pogląd, że piwo jest napojem alkoholowym.**

Ankietowani przedstawiciele samorządu lokalnego z Gminy Mieścisko (w badaniu udział wzięło 8 radnych i 12 sołtysów, w tym 9 kobiet i 11 mężczyzn), którym zadano te same pytania, co dorosłym mieszkańcom gminy. Za najpoważniejsze problemy w gminie również uznali bezrobocie, uzależnienie od alkoholu, ubóstwo oraz zanieczyszczenie powietrza, ale także uzależnienie od narkotyków, co nie miało miejsca w przypadku odpowiedzi pozostałych mieszkańców. Za stanowiące najmniejsze wyzwanie dla społeczności lokalnej uznano bezdomność, przemoc w szkole oraz emigrację zarobkową. Pozostałe wyzwania ankietowani sytuują pośrodku hierarchii. 90 % respondentów samorządu lokalnego zna jakąś osobę dotkniętą problemem uzależnienia od alkoholu. Zdaniem 40% nietrzeźwe osoby czasami siadają za kierownicę. Zdaniem co piątego z nich takie sytuacje mają miejsce często, zaś 35% uznaje, że dochodzi do nich rzadko. Jedna osoba jest zdania, że prowadzenie pojazdów po spożyciu alkoholu nie ma miejsca w gminie Mieścisko. Co trzeci respondent będący przedstawicielem samorządu lokalnego uważa, że rzadko można spotkać osoby pijące publicznie alkohol, jednak co czwarty obserwuje takie sytuacje często. Po dwie osoby nie widują wcale osób pijących w miejscach publicznych oraz widują je bardzo często. Jeśli chodzi o przekonania ankietowanych na temat spożywania alkoholu przez młodzież z gminy, to 1/3 słyszała o tym, że niepełnoletnie osoby kupują napoje alkoholowe w sklepach na terenie Gminy Mieścisko. Zdaniem 80% sołtysów i radnych, młodzi ludzie czasami lub często spożywają alkohol, jedna osoba opowiada się za poglądem, że takie sytuacje nie mają miejsca, zaś 3 - że zdarzają się sporadycznie. **Na uwagę zasługuje fakt, że wszyscy ankietowani poparliby projekt podwyższenia dozwolonego wieku spożywania alkoholu.**

Kolejna pula pytań skierowanych do dorosłych mieszkańców gminy, dotyczyła kwestii alkoholu w środowisku młodzieży. 56% badanych uznaje, że młodzież spożywa alkohol często lub bardzo często. Bardzo niepokojące jest to, że dwóch na trzech ankietowanych słyszała o przypadkach sprzedaży alkoholu niepełnoletniej osobie. 6 sprzedawców alkoholu twierdzi, że osoby niepełnoletnie chciałyby u nich kupić alkohol - połowa obserwuje takie sytuacje często lub bardzo często. Sami sprzedawcy twierdzą, że nie sprzedają alkoholu osobom niepełnoletnim i proszą klientów o okazanie dowodu osobistego, gdy nie są pewni co do tego, czy mają oni 18 lat.

Problem przemocy domowej został określony przez respondentów w Gminie Mieścisko jako niezbyt poważny. Połowa ankietowanych twierdzi, że zna osobiście jakąś rodzinę dotkniętą tym problemem. **Alarmujący jest fakt, że 35% osób dopuszcza stosowanie kar fizycznych wobec dzieci.** Podobnie jak pozostali, dorośli respondenci, przedstawiciele samorządów lokalnych w większości sprzeciwiają się stosowaniu przemocy wobec dzieci, jednak 1/3 osób dopuszcza stosowanie kar fizycznych.

Badania przeprowadzone zostały także na próbie 82 uczniów Gimnazjum z Mieściska, z czego 44% stanowiły dziewczęta, a 56% chłopcy. Zostało ono zrealizowane podczas zajęć lekcyjnych w trzecim kwartale 2013. Wiek respondentów wahał się od 12 do 16 lat, przeciętnie około 15 lat. Zdaniem gimnazjalistów, młodzież najczęściej spożywa alkohol na imprezach i dyskotekach oraz na świeżym powietrzu - obie odpowiedzi zostały zaznaczone przez ponad połowę ankietowanych. Nieco rzadziej dzieje się to podczas wycieczek szkolnych (41%). Co czwarty ankietowany jako miejsce spożywania alkoholu wskazuje miejsca, gdzie przebywa pod opieką dorosłych - dom. Ponad połowa respondentów uważa, że młodzi ludzie piją alkohol, aby lepiej się bawić i zaimponować rówieśnikom lub dotrzymać im towarzystwa. Blisko 1/3 ankietowanych upatruje w piciu sposób na radzenie sobie z kłopotami szkolnymi, zaś co czwarty badany jest zdania, że młodzież pije alkohol z nudy.

Ankietowani określali, jakie są możliwości uzyskania dostępu do alkoholu przez niepełnoletnie osoby w Gminie Mieścisko. Aż 80% uczniów jest zdania, że odbywa się to za pośrednictwem starszych kolegów. 25% uważa, że młodzież sama sobie kupuje alkohol, co nie spotyka się to ze zdecydowanymi reakcjami ze strony sprzedawców czy innych klientów w sklepie. 55% prosi nieznaną osobę w okolicy sklepu o dokonanie takiego zakupu, a co trzeci uczeń podkrada alkohol rodzicom z domu. Bardzo rzadko zdarzają się sytuacje, kiedy to opiekunowie świadomie kupują i podają napoje alkoholowe swoim dzieciom.

Ponad połowa ankietowanych gimnazjalistów (57%) przyznaje, że spożywa napoje alkoholowe. 22% pije je rzadziej niż raz w miesiącu, 15% - przynajmniej raz w miesiącu, zaś 11% uczniów przynajmniej raz w tygodniu spożywa napoje alkoholowe. Większa część rodziców nie wie, że dzieci piją. Zdaniem 76% uczniów, ich rodzice są całkowicie przeciwni spożywaniu alkoholu przez osoby niepełnoletnie, ale według 1/5 osób dopuszczają oni spożywanie przez dzieci niewielkich ilości alkoholu.

W wyniku badań przeprowadzonych 76 - osobowej grupie uczniów Szkoły Podstawowej w Mieścisku (53% dziewczęta, 47% chłopcy), stwierdzono, że 13% ankietowanych (9 osób) spożywa alkohol- rzadziej niż raz w miesiącu piwo, sporadycznie także inne alkohole, takie jak szampan czy wódka. Pozostali uczniowie - 87% nie spożywają alkoholu.

Uważają podobnie jak gimnazjaliście, że młodzież w gminie najczęściej spożywa alkohol podczas imprez i dyskotek (64%) oraz na świeżym powietrzu (34%). Twierdzą, że niepełnoletnie osoby mają dostęp do alkoholu przede wszystkim za pośrednictwem starszych kolegów.

Respondenci ze szkoły podstawowej uważają, że głównym motywem, dla którego młodzież sięga po alkohol jest chęć zaimponowania innym (61%) i lepsza zabawa (58%). Zdaniem ankietowanych, ich rodzice wiedzą, że dzieci spożywają tego typu napoje. 81% badanych twierdzi, że rodzice są całkowicie przeciwni spożywaniu alkoholu przez osoby niepełnoletnie, a jednak co piąty uznaje, że jego opiekunowie dopuszczają picie przez młodzież niewielkich ilości alkoholu.

Wnioski.

Implikując stwierdzić należy, że w Gminie Mieścisko występuje grupa powiązanych ze sobą problemów i zagrożeń społecznych, jakie z nich płyną. Przyczynia się to tego między innymi brak możliwości znalezienia pracy w miejscu lub w pobliżu miejsca zamieszkania. Sytuacja ta sprawia, że ludzie emigrują, aby pozyskać dochody pozwalające utrzymać rodzinę. Osoby doświadczające niestabilnej sytuacji ekonomicznej zapewne cierpią z powodu silnego stresu. W takich sytuacjach uzależnienie od alkoholu może być jednym ze sposobów redukcji napięcia towarzyszącego zmaganiu się z trudami życia codziennego. Mieszkańcy zauważają, że często lub bardzo często dochodzi do spożywania alkoholu w miejscach publicznych czy jazdy w stanie nietrzeźwości, co wpływa na pogorszenie bezpieczeństwa i demoralizuje młodzież.

Przypadki uzależnienia od alkoholu są częste - świadczą o tym wyniki badania ankietowego oraz liczba osób korzystających ze specjalistycznego wsparcia instytucjonalnego. Problem ten dotyka także młodzież (57% gimnazjalistów przyznaje, że pije alkohol) i co gorsza, dzieci młodsze. Nie tylko dorośli, ale także ankietowani uczniowie żywią ryzykowne przekonania na temat niskiej szkodliwości alkoholu i tego, że jest niezbędny do udanej zabawy czy rozwiązania problemów. Niepokojące jest przyzwolenie ze strony sprzedawców oraz lokalnej społeczności na kupowanie i spożywanie alkoholu przez niepełnoletnią młodzież. Im starsze dzieci, tym bardziej liberalne poglądy w kwestii picia alkoholu przez niepełnoletnie osoby prezentują ich rodzice. Bardzo niepokojący jest fakt przyzwalania na stosowanie kar fizycznych wobec dzieci. Doświadczanie tego typu problemów w rodzinie połączone z postrzeganiem alkoholu jako metody na zredukowanie napięcia wydatnie zwiększa ryzyko uzależnienia, zarówno wśród dzieci, jak i osób dorosłych doświadczających przemocy. Z uwagi na powyższą charakterystykę zagrożeń społecznych ważne jest położenie szczególnego akcentu na działalność profilaktyczną wśród dzieci i młodzieży. Weryfikowanie ryzykownych przekonań oraz trening konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem i problemami, przyczyni się do zmniejszenia ryzyka sięgania po alkohol

przez osoby niepełnoletnie. Są to z reguły dzieci i młodzież, które mają nie tylko problemy w nauce, a także sprawiają kłopoty wychowawcze, a u których niejednokrotnie przejawiają się także skłonności do agresji i przemocy. W redukcji tych zachowań pomocne może okazać się skonstruowanie lokalnej oferty dla dzieci - grupy socjoterapeutycznej. Ciekawym pomysłem na działania profilaktyczne i terapeutyczne jest organizowanie dofinansowanych przez gminę kolonii profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, nie tylko uczestników Świetlicy Środowiskowej. Mają one okazać się do wypoczynku i specjalistycznej pomocy, o którą trudno w ich miejscu zamieszkania. Zapewnienie szerszych możliwości wypoczynku i spędzania czasu wolnego po zajęciach lekcyjnych będzie miało widoczne efekty profilaktyczne. Z uwagi na niezbyt wysoki status materialny wielu potrzebujących rodzin, ważne, aby były to zajęcia bezpłatne, dostępne dla każdego. Nie stygmatyzują wtedy uczestników, jako tych z gorszych rodzin czy ofiar przemocy. Przykładem takiego rozwiązania działający od 2011 roku kompleks boisk „Orlik”, czy powstała w 2003 roku Młodzieżowa Orkiestra Dęta. Zarówno w odniesieniu do dorosłych i niepełnoletnich osób uzależnionych, jak i ich najbliższych, zdecydowanie korzystnym byłoby zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy - terapeutów uzależnień, psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych. Jednym z podjętych już działań w tym kierunku jest zatrudnienie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieścisku asystenta rodziny. Tylko dzięki skoordynowanym, spójnym działaniom instytucji finansowanych przez gminę Mieścisko oraz organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, a także społeczności lokalnej, możliwa jest skuteczna profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie czy szkole. Nie przyniosą efektów akcje profilaktyczne, jeśli otoczenie nie będzie uczestniczyć we wspólnych wychowaniu młodych ludzi i wspieraniu osób dorosłych zmagających się z trudami leczenia i pozostawiania w stanie trzeźwości. Ważne jest także wyrobienie wśród członków lokalnej społeczności przekonania, że picie alkoholu przez osoby niepełnoletnie jest zjawiskiem bardzo niepożądanym i nie należy ich w tym wspierać.

ROZDZIAŁ IV

LOKALNA LISTA ZASOBÓW - PODMIOTY PRZEWIDZIANE DO REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mieścisku.
2. Punkt Konsultacyjno-Edukacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym w Mieścisku i Popowie Kościelnym.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieścisku.

4. Placówki oświatowe (Gimnazjum i Szkoła Podstawowa w Mieścisku oraz Szkoła Podstawowa w Popowie Kościelnym).
5. Świetlica Środowiskowa w Mieścisku.
6. Świetlice wiejskie działające na terenie Gminy.
7. Komisariat Policji w Skokach.
8. Grupa samopomocowa AA „Rybak” w Mieścisku.
9. Ośrodek Zdrowia Lekarzy Rodzinnych w Mieścisku.
10. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
11. Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

ROZDZIAŁ V

REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE PROFILAKTYKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. W zakresie zwiększania pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu :

- prowadzenie Punktów Konsultacyjno-Edukacyjnych dla Osób z Problemem Alkoholowym (alkoholicy, ich żony, rodzice i dzieci) w Mieścisku i Popowie Kościelnym,
- finansowanie kosztów bieżącej działalności w/w Punktów,
- motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w zakładach leczenia odwykowego i uczestnictwa w mitingach ruchu AA,
- ponoszenie kosztów sporządzania opinii i opłat sądowych za wnioski kierowane do Sądu Rejonowego w Wągrowcu o leczenie odwykowe,
- finansowanie lub dofinansowanie szkoleń zwiększających kompetencje osób pomagających osobom uzależnionym i ich rodzinom,
- współpraca z Poradnią Leczenia Uzależnień w Wągrowcu oraz Wojewódzkim Szpitalem dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Gnieźnie i Zakładem Leczenia Uzależnień w Charcicach,
- współpraca z Sądem Rejonowym w Wągrowcu, kuratorami sądowymi oraz Komisariatem Policji w Skokach,
- propagowanie informacji o możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej lub terapeutycznej w przypadku choroby alkoholowej,
- zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień dla podmiotów działających w tym obszarze,

- udzielenie dotacji Gminie Piła z przeznaczeniem na podejmowanie czynności wobec osób nietrzeźwych z terenu Gminy Mieścisko, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. W zakresie udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- podejmowanie skutecznych interwencji prawno-administracyjnych wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny, których głównym powodem jest nadużywanie alkoholu przez członka rodziny, przy ścisłej współpracy z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Ośrodkiem Zdrowia Lekarzy Rodzinnych, Świetlicą Środowiskową w Mieścisku i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- udostępnianie bezpłatnych porad psychologicznych i prawnych w ramach Punktów Konsultacyjno-Edukacyjnych dla Osób z Problemem Alkoholowym,
- prowadzenie i finansowanie bieżącej działalności Świetlicy Środowiskowej w Mieścisku,
- utworzenie i finansowanie działalności grupy wsparcia dla dzieci wykazujących problemy emocjonalne i społeczne przy Świetlicy Środowiskowej w Mieścisku,
- włączanie się w ogólnopolskie i regionalne kampanie przeciwdziałające przemocy w rodzinie,
- finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje w zakresie diagnozowania przemocy w rodzinie oraz pomocy ofiarom przemocy,
- organizowanie i finansowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież (obozy, kolonie letnie i zimowe) z programem profilaktyki uzależnień.

3. W zakresie prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

- organizowanie i finansowanie konkursów, pokazów oraz różnych form zajęć służących poznawaniu zagrożeń związanych z alkoholizmem i innymi uzależnieniami,
- finansowanie posiłków regeneracyjnych dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych, w tym Świetlicy Środowiskowej w Mieścisku,
- profilaktyka szkolna w dziedzinie alkoholizmu, w tym zakup materiałów niezbędnych do przeprowadzania nowoczesnych programów profilaktycznych w szkołach podstawowych i gimnazjum według zapotrzebowania dyrektorów szkół oraz dofinansowanie zajęć sportowych stanowiących integralną część programów profilaktycznych,

- organizowanie oraz finansowanie lub dofinansowanie porad, seminariów, szkoleń i kursów specjalistycznych dla różnych grup zawodowych działających w obszarze profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- propagowanie pozytywnych wzorców zachowań i zdrowego trybu życia poprzez wspieranie, organizowanie i finansowanie imprez i akcji bezalkoholowych, takich jak: konkursy i happeningi profilaktyczne, festyny trzeźwościowe, pikniki itp., w tym zakup nagród rzeczowych,
- wspieranie lokalnych działań o treściach prozdrowotnych i profilaktycznych,
- włączanie się w ogólnopolskie i regionalne kampanie z dziedziny problematyki uzależnień,
- finansowanie umów na realizację zadań z zakresu profilaktyki przeciwdziałania alkoholizmowi z podmiotami związanymi i niezwiązanymi z budżetem Gminy,
- zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych (np. broszury, ulotki, plakaty) dot. problematyki uzależnień.

4. W zakresie wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- dotacje lub inne formy wspomagania mogą być przyznawane instytucjom, stowarzyszeniom i osobom fizycznym, które spełniają kryteria określone w niniejszym Programie i realizują zgodnie ze swoim statutem zadania wchodzące w zakres profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

5. W zakresie podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowaniem przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (2 kontrole w ciągu roku) planowanych działań kontrolnych i doraźnych (wnioskowanych, zleconych, skargowych lub rozpoznawczych) w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych) w zakresie objętym ustawą, uchwałą Rady Gminy i zezwoleniem,
- podejmowanie interwencji w stosunku do osób prawnych i fizycznych łamiących ustawowy zakaz sprzedaży nieletnim i nietrzeźwym oraz na kredyt i pod zastaw,
- opiniowanie wniosków dot. uzyskiwania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mieście.

6. W zakresie wspierania zatrudnienia socjalnego - sfinansowanie w razie potrzeby pobytu danej osoby w centrum integracji społecznej.

ROZDZIAŁ VI

DZIAŁANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych inicjuje, koordynuje i ocenia działalność w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi na terenie Gminy Mieścisko. W szczególności do zadań komisji należy:

- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego:
 - a) prowadzenie rozmów motywacyjno-informacyjnych z osobami pijącymi szkodliwie i nadużywającymi alkoholu oraz członkami ich rodzin,
 - b) kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na badanie do biegłych sądowych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
 - c) składanie wniosków do sądu o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego.
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy,
- prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia,
- podejmowanie czynności interwencyjnych przeciwdziałających przemocy w rodzinie - procedura Niebieskich Kart,
- współpraca z instytucjami, organizacjami działającymi w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

ROZDZIAŁ VII

MONITOROWANIE STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Nad realizacją Programu nadzór sprawuje Wójt Gminy Mieścisko, podejmuje także niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w Programie.

Wskaźniki monitoringu:

- liczba osób zgłoszonych do Komisji jako nadużywające alkoholu,
- liczba wniosków skierowanych do Ośrodka Pomocy Społecznej w Mieścisku o podanie informacji o osobie nadużywającej alkoholu,
- liczba wniosków skierowanych do Komisarzatu Policji w Skokach o podanie informacji o osobie nadużywającej alkoholu,
- liczba wniosków do biegłych sądowych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- liczba wniosków skierowanych do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego,

- liczba osób objętych terapią,
- liczba osób objętych działaniami pomocowymi,
- liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi,
- liczba osób korzystających z usług Punktów Konsultacyjno-Edukacyjnych dla Osób z Problemem Alkoholowym w Mieścisku i Popowie Kościelnym,
- liczba kontroli i skontrolowanych punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

ROZDZIAŁ VIII

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mieścisku przysługuje wynagrodzenie brutto:

- a) za udział w posiedzeniu Komisji np. opiniowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, opracowanie zapotrzebowania na środki finansowe na realizację w/w programu, organizowanie festynów, happeningu, itp.- w wysokości 100 zł za jedno posiedzenie,
- b) za pracę w zespole d/s leczenia (motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego) - w wysokości 100 zł za jedno posiedzenie,
- c) za udział w posiedzeniu w sprawie opiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych - w wysokości 10 zł za jedno posiedzenie, o ile wnioski nie są opiniowane na posiedzeniu, o którym mowa w pkt 1a,
- d) za przeprowadzenie kontroli w punkcie sprzedaży napojów alkoholowych - w wysokości 10 zł za jeden punkt.

2. Za pełnienie dyżuru w Punkcie Konsultacyjno-Edukacyjnym dla Osób z Problemem Alkoholowym przysługuje wynagrodzenie brutto w wysokości 17 zł za jeden dyżur.

3. Za sporządzenie informacji o osobie nadużywającej alkoholu (wywiad środowiskowy) przysługuje wynagrodzenie w wysokości brutto 30 zł za jeden wywiad.

4. Wynagrodzenia, o których mowa wypłacane będą na podstawie dokumentacji potwierdzającej wykonanie powyższych czynności (protokoły, notatki rozmów przeprowadzonych z osobami zgłoszonymi lub świadkami, wypełnionym formularzem wywiadu, potwierdzona lista obecności na posiedzeniu).

5. Przeprowadzenie poszczególnych czynności przez członków Komisji wymaga uzgodnienia z Przewodniczącym lub Zastępcą Przewodniczącego GKRPA.
6. Wynagrodzenia wypłacane będą w okresach miesięcznych, w terminie do 10 dni po zakończeniu miesiąca, na podstawie zbiorczych list wypłat.
7. W przypadku delegowania członka Komisji (np. kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych, szkolenia), przysługuje mu dieta i zwrot kosztów przejazdu na zasadach określonych w przepisach dot. zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej.
8. Wypłata należności, o której mowa w pkt 7 następuje na podstawie polecenia wyjazdu służbowego wydanego przez Wójta Gminy Mieścisko.

ROZDZIAŁ IX

ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ

1. Środki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, mogą być również zasilane dotacjami z zewnątrz oraz darowiznami sponsorów.
2. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego Programu ujmuje się corocznie w planie budżetu Gminy w dziale 851 - ochrona zdrowia, rozdział 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi.
3. Dysponentem w/w środków jest Wójt Gminy realizujący zadania zgodnie z przyjętym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Uruchomienie środków następuje na podstawie umowy, porozumienia lub zlecenia.
5. Nie przewiduje się finansowania:
 - wynagrodzeń aparatu urzędniczego klubów i stowarzyszeń,
 - wyjazdów zagranicznych, bez względu na cel,
 - programów, które w swoich założeniach uwzględniają zysk,
 - działalności grupy AA, gdyż naruszyłoby to zasady ideowe tego ruchu,
 - indywidualnej pomocy materialnej jakimkolwiek osobom,
 - delegacji dla działaczy lub członków organizacji (z wyjątkiem przypadków oddelegowania na kursy i szkolenia specjalistyczne).
6. Realizacja niniejszego Programu następuje poprzez:
 - finansowanie ofert lub ich zakup od osób prawnych i fizycznych na podstawie umów cywilnoprawnych oraz nadzór nad realizacją tych zadań,

- tworzenie bazy merytorycznej, organizacyjnej i materialnej do realizacji Programu.

ROZDZIAŁ X

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Koordynację działań związanych z realizacją zadań własnych Gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zawartych w niniejszym Programie prowadzi Wójt Gminy Mieścisko.
2. Zobowiązuje się Wójt Gminy do złożenia w terminie do dnia 31 marca 2015 sprawozdania z realizacji niniejszego programu.